

Utflykt till Nygårdskällan

Söndagen den 22 maj vandrade vi längs Ölmans ravinområde till den sägenomspunna Nygårdskällan i ett underbart vårväder. Väl framme efter en i värmen stundals jobbig vandring längs den mycket kuperade vandringsleden släckte vi törsten med det friska källvattnet.

Till utflykten hade även Karlskoga Biologiska föreningen bjudits in. Tillsammans med flera deltagare från Karlskogaföreningen var vi ett 15-tal personer som i ett livligt fågelkvitter och bland prunkande vårblommor följde den ca två km långa leden som slingrar fram genom gamla granskogar och skira gråalskogor. Marken var täckt av vitsippor i mängder och den gulgröna gullpudran blommade för fullt. I soliga lägen hade liljekonvaljen slagit ut. Bävern hade fällt träd över vandringsleden och i bäcken, i det klara källvattnet simmade ett litet stim av den sällsynta elritsan.

Det är en slående skillnad mellan vattnet i Nygårdskällan och Västgöta bäcken. Källvattnet är kristallklart, medan Västgötabäcken är starkt brunfärgat av humus och järn från Brattforshedens järnavlagringar. Nygårdskällan har sitt utlopp i Västgötabäcken som tillsammans med en mängd större och mindre bäckar tillhör Ölmans ravinområde. Nygårdskällan är en naturlig artesisk källa vilket innebär att grundvattnet trycks upp med självtryck. Ett tätt jordlager av lera och silt ligger som ett lock ovanpå ett vattenförande mera grovkornigt material. Där lerlagret är som tunnast har grundvattnet trängt igenom och bildat Nygårdskällan. Silten avlagrades utanför utloppet på den isälv som mynnade i havet på denna plats under inlandsisens avsmältning

Ölmans ravinsystem är ett av landets största och bäst utvecklade ravinområden och av riksintresse för naturvården. Ravinerna bildas när silten blir genomvåt, den blir då instabil, den "flyter iväg" och rasbranter bildas. Silt är finare än sand men något grövre än lera.

I december 2000 köpte Karlstads kommun in Nygårdskällan och cirka 20 hektar mark i anslutning till källan. Kommunen har anlagt en ny vandringsled, cirka 2 kilometer lång, ordnat informationstavlor, bänkar och en liten parkeringsplats. Skogen längs vandringsleden ska få utvecklas fritt för att gynna alla de växt och djurarter som är beroende av död ved och en lövrik skog. I dag hittar en och annan besökare till Nygårdskällan, men annat var det för cirka 100 år sedan, då vallfärdade folk till källor som ansågs hälsobringande. På slutet av 1800-talet blev det speciellt populärt att dricka brunn, det var många som besökte Nygårdskällan i hopp om att få en god hälsa.

Dagen avslutades med ett besök vid den närbelägna Lämpenshålan som är Värmlands största dödisgrop.

Nivåskillnaden mellan hålans botten och åshöjdens topp är femtio meter. Diametern på gropen är cirka 200 meter.

Krävande vandring

Gullpudra

Vitsippor

Vid källan